

SLOVENSKI VESTNIK

Celovec • četrtek • 7. december 2000 šte. 49 (3095) • letnik 55 • cena 10 šil. • 0,73 evra

Pet let fonda za žrtve nacional-socializma

Javnost, ki demokracije ne nosi le na jeziku, da jo čim lažje izpljune, ampak jo goji v srcu ter živi v vsakdanu, se je v ponedeljek, 4. decembra, poklonila žrtvam nacizma in njihovu trpljenju. Ta poklon se je zgodil v dvorani stebrov avstrijskega parlamenta, povod pa je bila 5-letnica avstrijskega nacionalnega fonda za žrtve nacional-socializma.

1. junija l. 1995, petdeset let po koncu druge svetovne vojne, je parlament soglasno sklenil zakon o nacionalnem fondu republike Avstrije za žrtve nacional-socializma. Ustanovitev je povezana z enkratno finančno odškodnino kot simbolično gesto, da hoče Avstrija vsaj deloma poravnati zlo in krivice, ki jih je zadal nacizem.

Nesorazmernost trpljenja

Pravzaprav pa gre le za gesto morale, kajti krivice se z denarjem ne da poplačati.

To sta v nagovorih še prav posebno poudarila predsednik avstrijskega parlamenta Heinz Fischer in poslovodkinja nacionalnega fonda Hannah M. Lessing.

Po besedah predsednika parlamenta je fond doslej več kot 27.000 osebam izplačal denarno priznanje. Ta vsota pa seveda ni v nobenem razmerju s trpljenjem in nasiljem, ki so ga prizadeti morali pretrpeti. Fond je v teku petih let veliko pripomogel k izboljšanju odnosov med žrtvami in Avstrijo. Poleg tega pa je fond podprl in še podpira številne projekte, ki osvetljujejo krivice ali pa jih pomagajo vsaj delno poravnati. Sem sodi denarna podpora za gradnjo nove graške sinode, ki so jo pred nedavnim svečano predali bogoslužnemu namenu.

Fischer je na vprašanje, ali je današnji rod kriv ali soodgovoren za storjena grozodejstva, dejal, da ni jasnega odgovora. Dejstvo je, da odgovornost izginja za horizontom časa, prav tako pa je dejstvo, da se vse dokler živijo žrtve nasilja in vse dokler zgodovinarji niso rekli zadnje besede, te odgovornosti ne moremo otresti.

Soodgovornost Avstrije

Poslovodkinja fonda Lessing je menila, da se Avstrija soodgo-

vornosti za nasilje in trpljenje ne more izogniti ali ji uiti, čeprav bi nekateri to hoteli. To je odgovornost za to, da lahko vsi zvedo, kaj se je v času nacizma v Evropi, predvsem pa v Avstriji dogajalo, da se preteklost ne bi ponovila, kot je zapisal francoski pisatelj Jean Amery. Tistim pa, ki vprašajo, kdaj bo

končno konec te pokore, pa je treba odgovoriti, da takrat, ko nihče več ne bo trdil, da se te grozote niso zgodile. Po besedah Lessingove je nacionalni fond pravilna oblika odnosa z žrtvami in njihovo usodo.

Dalje na 2. strani

V celovski Musilovi hiši je bil v sklopu prireditev ob 200-letnici Prešernovega rojstva recital njegovih pesmi. Na sliki igralca Magda Kropiunig in Jožef Ropoša, več pa preberite na strani 5.

PREBLISK

Naj bo danes tale okvirček namenjen nepolitični temi. Utrnilo se mi je tokrat kar večkrat, ko prebiram najavo prireditev, predstav, knjig itd. Vabimo na »Deset zamorčkov«, na »Slugo dveh gospodarjev«, na, na, na. Vsakokrat brez navedbe avtorjev, kar ne gre vkup z mojim razumevanjem predstavljanja umetniških stvaritev.

Vsaka od njih ima svojega avtorja, pa naj bo ta živ ali mrtev, slaven ali pa skromen začetnik, vsakdo ima pravico do navedbe imena.

Pravzaprav mi je ta malomaren odnos do avtorstva poznan samo tu na Koroškem, med koroškimi Slovenci? Naj kak psiholog kdaj ra-

zišče vzroke, jaz jih ne poznam in bi me prav zanimali.

Tako se namreč lahko tudi zgodi, da kdo komu kakšen tekst enostavno ukrade, brez vprašanja in dovoljenja, ta ga nekoliko »zašraufa« po svoje – pa ne preveč, to bi pomenilo že napor – in ta ga prodaja za

Kaj pa avtorji?

svojega!

Kaj takega je mogoče seveda samo na Koroškem; pa ne bo slabo, če bi tudi pri nas kdaj poskusili s tožbami zaradi avtorskih pravic, kajti sveta jeza tatov ne bo odvadila od kraje. Očitno ne pomaga drugega kot kazen»

Sonja Wakounig

KOTMARA VAS

Nov načrt o prenamembah

Najobširnejša točka občinske seje v ponedeljek, 20. 11. 2000, je bil novi načrt o prenamembah. Izdelal ga je skupno z oddelkom 20 deželne vlade celovski biro za prostorsko načrtovanje Christian Kavalier. Določili so tudi kraje, kamor bi se zidava še mogla širiti. Spremenilo se je precej, predvsem pa naj bi ta sklep zaustavil razseljevanje.

Občinski lov bo dobil dose-danji najemnik Josef Motschiunig iz Dola pri Illovi; sonajemnik je Thomas Modritsch z Vrda. Oddaja traja za prvo desetletje novega tisočletja, od 1. 1. 2001 do 31. 12. 2010 torej. Lov se ni razpisal, vložila se je le ena lista. Najemnina znaša 90.000 šil-ingov na leto, višala pa se bo po indeksu. V sosednjih občinah je lov cenejši. V občini Kotmara vas je zdaj 36 lovcev. Občinski odbornik EL Jože Wakounig je dejal, da se mu zdi najemnina 90.000 le prenizka; pričakoval si je vsaj 100.000 (leta 1990 je znašala najemnina 75.000). Občinski lov je namenjen vsem domačim lovcem, noben tujec ne sme domačino jemati dobre-ga mesta v revirju. Kmetom in drugim lastnikom zemljišč je treba takoj poravnati škodo, ki nastane zaradi divjačine in zveri. Za najemnika Motschiuniga so glasovali vsi, le Thomas Modritsch se je kot sonajemnik vzdržal glasu.

Po poročilu nadzornega odbora je občinski svet sklenil četrti dodatni redni in izredni proračun za leto 2000. Vsota izdatkov znaša 8.600.000 šil., denar je namenjen predvsem prostorskemu načrtu in kanalizaciji. Kanalizacijska dela se bojo nadaljevala po načrtu; na vrsti so zdaj Čahorče in Preblje. Treba je bilo skleniti pogodbe z birojem za načrtovanje DI Miklutz, Jabornig Schnattler.

Za konec je občinski odbor sklenil resolucijo, naslovljeno na deželnega glavarja Haiderja in referenta za finance Pfeifferbergerja. Občina Kotmara vas hoče uporabiti letošnji plebiscitni dar za oblikovanje vaškega trga oz. središča.

SPD TRTA VABI NA predstavitev zgoščenke moškega zbora SPD »Trta«

»Moja ljubezen«

(pesmi Pavleta Kernjaka)

v soboto, 9. decembra 2000, ob 20. uri v kulturni dom v Pliberku

Prisrčno vabljeni!

KPD ŠMIHEL, SPZ vabita ma event koncert

advent-electronic

v soboto, 9. decembra 2000, ob 20. uri v farni dvorani v Šmihelu

Nastopajo: Bernhard Loibner (Dunaj), Helmut Schäfer (Gradec) in Karl Jenšac (Globasnica) Prisrčno vabljeni!

O trenutnem koroškem dežel-nem glavarju oziroma navad-nem članu svobodnjaške stran-ke, ki je še ne tako dolgo tega bil njen predsednik, danes pa očitno še zmeraj drži vse niti v rokah, je bilo napisanih že kar nekaj knjig in razprav. Jedro njihove vsebine je, kako raz-vozlati fenomen politika, ki je kot malokateri v drugi avstrij-ski republiki posegel v politič-no dogajanje, ki je zavestno prekoračil številne tabuje jezika in ravnanja in ki je vselej skrbel za to, da je bil in da je v sre-dišču vse pozornosti.

Minuli petek, 1. decembra, zvečer je bila v celovškem Na-poleonovem hlevu predstavlje-na najnovejša knjiga tega žanra, namreč »Haider light« linškega univerzitetnega profesorja Wal-terja Ötscha. Predstavitev knji-ge so oskrbele založbe Drava, Heyn in Czernin.

Prireditvev, privabila je veli-ko poslušalcev, pa tudi nekaj zijač, je bila zelo zanimiva in privlačna, za kar je seveda po-skrbel tudi moderator Samo Kobentar, urednik časopisa Standard. Kot tretji na odru je sodeloval celovski univerzitetni profesor Klaus Ottomeyer, ki je pred meseci pri založbi Drava izdal knjigo »Haider Show«. V

PREDSTAVITEV KNJIGE HAIDER - LIGHT«

Je FPÖ sekta z gurujem na čelu?

Z leve: Klaus Ottomeyer, Walter Ötsch in Samo Kobentar

njej je z znanstvene plati naka-zal in utemeljil mehanizme in ideološka ozadja vzpona in rav-nanja tega politika.

Ottomeyerjev prispevek je bil ustrezen uvod v predstavitev knjige »Haider-light«, ki bi jo najboljše ocenili kot priročnik za

preučevanje in dojetanje poli-tike in obnašanja navadnega svobodnjaškega člana, ki drži vse niti v rokah. Knjiga ima ču-dovit in pomenljiv podnaslov »Navodila za demagogijo«.

Na prvi pogled to knjiga tudi je, saj je pisana zelo razumlji-

vo, enostavno lahko bi rekli, da se v celoti drži propagandistič-nih norm, katerih se Haider redno poslužuje.

A kaj kmalu se knjiga izkaže kot doslej zagotovo najboljši poskus razgaliti propagandistič-ni milni mehur in demagoške

metode, s katerimi svobodnjaki vseskozi in doslej zelo uspešno delujejo.

Glavna izpoved knjige je, da je FPÖ organizirana skoraj kot sekta, Haider pa je njen guru ali nadomestni bog (bog z malo začetnico). Njena najvišja in-stanca pač.

Ötsch prav s to metodo, da se problema in fenomena Hai-der-FPÖ loteva od znotraj, tako rekoč iz trebuha in nedrij, nudi odgovore na vprašanja, na kate-re doslej predvsem druge stran-ke niso znale zadovoljivo odgo-viriti. Skupek teh odgovorov, te demitologizacije, tega razkrin-kavanja osupne: pred bralcem se pojavita stranka in oseba, ki se poživljata na ustaljen druž-beni kodeks, ki vse podredita samo enemu cilju: oblast, vpliv in hotenju guruja. V bistvu je to stranka, ki je organizirana po načelu absolutno vladajočega führerja.

Knjiga bi morala biti obvez-no čtivo za vsakogar, ki je poli-tično količjak osveščen. Pred-vsem pa bi jo morali prebrati politični dejavniki znotraj slo-venske narodne skupnosti. Mor-da bi potem tudi marsikatero ro-kovanje začeli gledati v drugač-ni luči.

Franc Wakounig

BOLEZEN NORIH KRAV

Zahteva zelenih: za Koroško snopič ukrepov

Koroški Zeleni ne verjamejo, da dežela ni okužena z bolezi-njo norih krav. Zato deželni govornik Michael Johann zahteva testiranje vse govedi, starih nad 30 mesecev. Kajti edinole tako je mogoče do-gnati, da na Koroškem ni okuženih krav.

Dežela naj takoj pospeši tes-tiranje govedi in naj zagotovi, da bo krma res neoporečna. Ti-stih nekaj milijonov, ki bi jih bilo zdaj treba izdati za testi-ranje živali, je po mnenju ze-lenih neprimerno cenejše kot pa poznejši pokol okuženih čred in njihovo odstranjevanje.

Nadzor nad klobasami

Strog nadzor nad živalmi, ki dejansko zagotavlja, da sta po-reklo vsakega posameznega go-veda in tudi mesnih izdelkov vselej znana, ne velja za kloba-se. Mesarji oz. mesna industrija lahko v klobase predelajo meso, ki ni registrirano oziroma čigar poreklo je nejasno. V naj-slabšem primeru je to lahko meso okuženih goved, uvože-nih iz Francije, Velike Britanije ali Nemčije.

Alternativni kmetje že dolgo zahtevajo, da mora potrdilo o poreklu veljati tudi za klobase. Zeleni zahtevajo, da se v kloba-sah sme uporabljati le meso do-maćih govedi.

Nadalje zahtevajo prepoved uvoza in izvoza žive govedi ter spermijev (semen).

Konec z živalsko moko

Vso pozornost pa zeleni na-menjajo živalski moki, to je iz živali pridobljenemu krmilu, ki ima veliko beljakovin. V Av-striji je sicer že od sedemdesetih let naprej prepovedano, prežvekovalce (govedo, ovce, koze, divjad) krmiti z živalsko moko, je pa dovoljeno z njo kr-miti perutnino, svinje, ribe in druge domače živali. Življenska doba teh živali je prekratka, da bi lahko dokazali, da niso okužene. Zato tudi ne vemo, ali preko njih bolezen norih krav le že ni prišla med ljudi.

Danes vemo, da je prenos bolezni na druge živalske vrste, torej tudi na človeka, mogoč. Edini izhod iz tega blodnjaka je popolna prepoved uporabe ži-valske moke za vse živali. Vz-poredno s tem je treba okrepiti produkcijo rastlinskih beljako-vin, ki so predvsem v oljčnicah in soji. Seveda pa to po mnenju Zelenih pomeni, da se bo treba posloviti od agroindustrijske proizvodnje in pospeševati bio-loško kmetovanje. Torej proč od kmetijske industrije.

Energija namesto BSE-ja

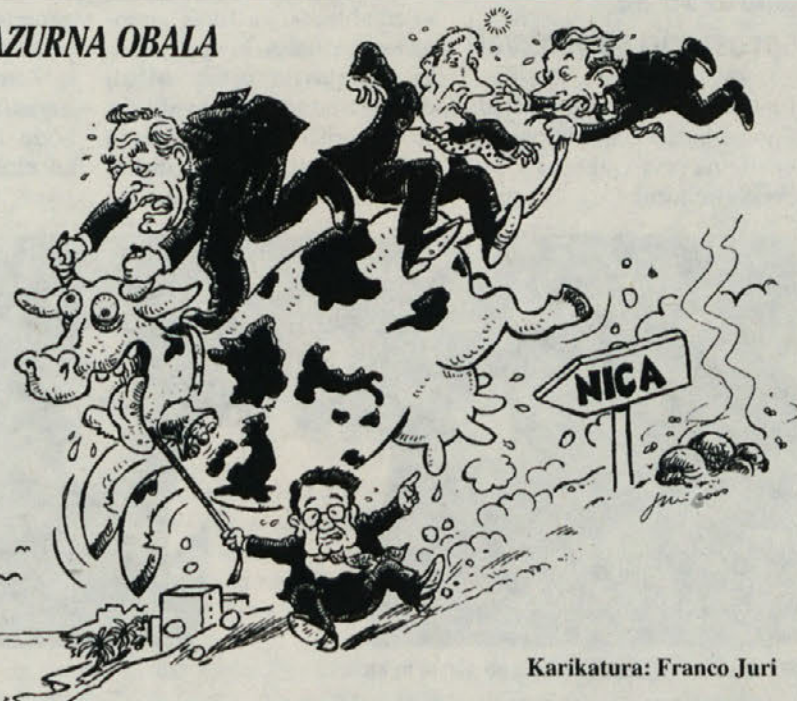
Živalsko moko pridobivajo iz poginulih živali in sploh iz ži-valske preostankov. Torej je od-stranjevanje živalskih kadavrov in rugih odpadkov seveda velik problem, ki ga je, neglede na možne nevarnosti z BSE-jem, treba zadovoljivo rešiti. Ker ži-valske moke odslej ne bo več mogoče pokrmiti, se kot alterna-tiva nudi sežiganje v kaloričnih elektrarnah, na primer v Šent-andražu v Labotski dolini. Druga varianta bi bilo tudi pridobivanje bioplinov oz. bio- ali zelenega dizla.

Franc Wakounig

Te dni je Miklavž obiskal otroke. Številna društva so ga povabila v svoje društvene oz. prireditvene prostore, ponekod pa je prišel na dom – in Milavž je obdaril otroke. Pri Cingelcu na Trati na primer je Milavž prišel po igri »Mladi Vitez«, v Globasnici pa so tudi letos izvajali znano opereto »Miklavž prihaja«. Letos za Miklavža ni bilo težavno hoditi po vaseh, saj snega ni, zmrzali pa tudi ne!

AZURNA OBALA

BSE bo tudi osrednja tematika zasedanja predsednikov EU-jev-skih članic v Nizi. Ali bojo tej bolezni kos, pa je več kot vprašljivo.

Karikatura: Franco Juri

200 LET ROJSTVA FRANCETA PREŠERNA

Pevsko-literarni večeri v poklon geniju

Dvestoletnice Prešernovega rojstva (3. 12. 1800) smo se na Koroškem spomnili dostojno (in tudi obilo). Resda se je spominjanje začelo že s Prešernovimi proslavami ob slovenskem kulturnem prazniku (8. februar), a ta dan je vezan na smrt največjega slovenskega pesnika. To seveda marsikaj izpove o odnosu Slovencev (pa ne samo njih) do smrti.

poslušalcev. Bili so seveda veliko doživljaje, kulturni užitek prve klase.

Geslo večerom je napisal sam Prešeren z verzi: »Prišli bi že bili Slovencem zlati časi, ak' klasik bil bi vsak pisar, kdor nam kaj kvasi«, oblikovali pa so jih mezzosporanistka Bernarda Fink, kitarist in skladatelj Janez Gregorič ter književniki Maja Haderlapp, Martin Kuch-

močjo in temu primerno prevzeto je bilo občinstvo.

Janez Gregorič, med nami bolj znan kot impresiven koncertni kitarist in kot učitelj na glasbeni šoli, se je lotil velikega izziva, namreč uglasbitve pesmi Fabjana Hafnerja, Maje Haderlappove in Martina Kuchlinga. Bolj različnih, bolj samosvojih in samoniklih literarnih sledov si ne bi mogel izbrati, pa vendar – ali pa morda prav zategadelj – so skladbe zaožrožene, zvence in privlačne.

Haderlappova, Hafner in Kuchling so najprej brali nekaj Prešernovih pesmi, zatem so prebrali to, kar so sami napisali o Prešernu, naposled pa so poslušalcem približali nekaj svojih pesmi. Ta redosled »nekaj Prešernovega, nekaj o Prešernu, nekaj svojega« je predvideval režijski list prirediteljev. Za konec pa je zazvenela »Strunam« Franceta Prešerna v izvedbi Bernarda Finkove in Janeza Gregoriča.

Dan navrh, v nedeljo, 3. decembra, torej točno dvesto let po tem, ko je v Vrbi pod okriljem svetega Marka privekal na svet fant, ki s mu dali ime France, pa je bil v Pliберку v drugo izveden osrednji koncert Slovenske prosvetne zveze. S tem pa je bil tudi zaključen niz številnih prireditev, s katerimi smo se letos koroški Slovenci poklonili Francetu Prešernu. Dobro in prav je bilo.

Franc Wakounig

Bernarda Fink in Janez Gregorič

Obe osrednji kulturni organizaciji, Slovenska prosvetna zveza in Krščanska kulturna zveza, sta skupno pripravili niz treh pevsko-literarnih večerov, ki so jih oblikovali koroški kulturniki: pevka, pisateljica, pisatelj in kitarist. Večeri, 30. 11. v vetrinjski dvorani fresk, 1. 12. v k & k centru v Šentjanžu in 2. 12. v farni dvorani v Šmihelu, so privabili lepo število

ling in Fabjan Hafner. S svojimi glinastimi skulpturami pa je Nežika Novak dala odru vidno in potrebno protiutež besednemu in glasbenemu valu.

Finkova je pela samospeve, ki jih je na besedila omenjenih književnikov uglasbil Janez Gregorič. Ugledna pevka je zahtevne uglasbitve izvajala z vidnim užitek, s predanostjo in z vso izrazno in ustvarjalno

Maja Haderlapp

Martin Kuchling

Fabjan Hafner

PLIBERK-CLUBBING

Mladi so se sproščeno spoznavali

Preteklo soboto je Mlada Enotna lista Pliberk in okolica vabila na prvi clubbing v pliберку kulturni dom. Glasbeni

spored je bil zelo pester, oblikovale so ga domače skupine »Petznbluat«, »Black summer« in »Bališ«, ki se je publiki predstavila prvič. Mladi obeh narodnosti so v velikem številu prišli v kulturni dom in se spoznavali, zabavali, diskurirali in še več. Med mlade pa

so se pomešali tudi nekateri radovedni predstavniki starejše generacije, ki so se kar dobro počutili.

Zaradi izrednega uspeha so organizatorji obljubili, da bodo drugo leto spet priredili tak clubbing.

M. Š.

Mladi so se prijetno zabavali ob glasbi in klepetu

Koliko teh mladih Podjunčanov bo obiskovalo gimnazijo? Prvi vtis je bil vsekakor v redu.

USPELA DNEVA ODPRTIH VRAT

Prvič na slovenski gimnaziji

V četrtek, 30. novembra, je bil na slovenski gimnaziji v Celovcu prvič dan odprtih vrat. Učitelji in dijaki so se nanj dobro pripravili, saj ta dan na splošno velja za vizitko šole, kot prvi (dober) vtis zavoda, ki ga o njem dobi nov dijaški rod. Na številnih stojnicah, z vodstvi po šoli (prevzeli so jih dijaki sami) in v osebnih pogovorih in stikih so obiskovalci dobili celovito podobo o šoli, ki je ujela korak s časom in razvojem. Med drugim so imeli priložnost slediti pouku v funkcionalnih prostorih in pri informatiki. Mnoge šole in razredi z območja dvojezičnega šolstva, pa tudi izven njega, so izrabili priložnost, da na dan od-

prtih vrat spoznajo slovensko gimnazijo in upati je, da se jih bo čim več zanjo tudi odločilo.

Ravnatelj gimnazije prof. Jože Wakounig je bil s potekom dneva in z odmevom zelo zadovoljen. V razgovoru za Slovenski vestnik je predvsem pohvalil zagnanost učiteljev in dijakov, da so se s tolikšno vne- mo vključili v priprave in izvedbo poteka dneva.

Zahvalil se je vsem staršem, šolam in učiteljem, ki so s šolarji obiskali gimnazijo na njenem dnevu odprtih vrat. Tega dne pa na gimnaziji niso pozabili na druge: dijaki so zbirali za žrtve zemeljskega plaz v Logu pod Mangartom.

Flambiranje pred publiko je bilo za vse zanimivo

Odmevno tudi v Šentpetru

Višja šola za gospodarske poklice v Šentpetru pri Šentjakobu v Rožu že nekaj let prireja dan odprtih vrat in ima zato že kar nekaj izkušenj z njegovo izvedbo.

Letos so dijakinje in dijaki med drugim vrhunsko demonstrirali postopke v gastronomiji, najsi je bila to priprava različnih barskih pijač, sadnih miksov ali pa flambiranje, kuhinja pa je bila letos sploh v znamenju italijanske kuhinje. Vse postopke so dijakinje in dijaki opisovali v obeh deželnih jezikih, kar je dodatno potrjevalo njihovo strokovno podkovanost.

Obiskovalci iz Koroške in sosednje Slovenije so imeli priložnost, da si ogledajo šolo in tudi internat. Združenje staršev s predsednikom Stankom Adlassnigom na čelu pa si je omislilo posebno spominsko darilo: ročno uro z emblemom Višje šole za gospodarske poklice.

Ravnatelj Štefan Schellander je z zadovoljstvom ugotovil, da absolventi šole prav zaradi široke izobraževalne ponudbe, ki zaobjema gospodarstvo, sodobni menedžment, gastronomske veščine in predvsem znanje jezikov, uživajo ugled in so cenjeni ter iskani sodelavci.

Sanje

»France Prešeren je v ljubezenskih ciklih razkrival odločilne prizore iz svojega duševnega in duhovnega boja, ki bi ga lahko označili kot dramo prvega slovenskega pesnika, iščočega smisel življenja v zemeljskem in samočloveškem območju«. Pesnik v prostih petrarkistično-baročnih zasnovanih slavospelih izvoljenki umetniško udejavanja v »Gazelah« vse svoje snubljenje mladega dekleta.

Ves ciklus umetniško izpričuje nežno dvorjenje in izvirno snubljenje, naslovljeno na meščanko, sicer nekoliko prevzetno, vendar mило in nedolžno dekle, ki se je komaj začelo zavedati svoje ženskosti. Predvsem v zadnjih treh gazelah je posebno lepo in izrazito spojil svoje čustvo in hotenje v poglavito spoznanje in razodetje Gazel: edino pesnik lahko zagotovi ljubljene ženski nesmrtnost, in sicer s pesmijo, ki ne bo zlepa izzvenela, medtem ko ga spet ona navdihuje, da ustvarja vedno lepše pesmi ...

Poleg »Gazel« sta igralca Jožef Ropoša in Magdalena Kropiunig izredno intuitivno brala še druge erotične pesmi kot »Dekletom«, »Zarjovena devičica«, »Hčere svet« idr. Nekaj pesmi sta prebrala tudi v nemškem prevodu.

CELOVEC-MUSILOVA HIŠA

Svečan glasbeni literarni dogodek

Kot zadnja točka projekta Slovenske prosvetne zveze »France Prešeren« ob njegovi 200 letnici rojstva je bila pretekli petek na sporedu prireditev »Dekletom«. Pester večer je obsegal erotično poezijo in »Sonetni venec« v besedni in glasbeni obliki.

Julija

V »Sonetnem vencu« je Prešeren ustvaril višjo pesniško po-

dobro istega življenjskega in umetniškega hotenja, ki ga je bil prikazal v »Gazelah«. Z

akrostihom, ki ga je trikrat razglasil v Vencu, je pokazal na konkretno osebo, na hčerko že

Baritonist Gabriel Lipuš z glasbeniki

Foto: Štukelj

pokojnega ljubljanskega trgovca Janeza Primica in njegove živeče žene Julijane, kot na cilj svojega hrepeneja in ustvarjanja. Vso to skrito in na umetniško uresničenje čakajočo energijo pa je sprožilo v Prešerenu vsakdanji vzgib, da čestita Juliji za god na izvirni način, ki mu je bil morebiti v takratni ozki Ljubljani edino na razpolago. Tako je v najbolj zapleteni obliki svetovnega slovstva, toda v jasnem jeziku in slogu začel zlagati svojo najglobljo ljubezensko, domoljubno in umetniško izpovedno pesnitev.

Znani odrski in filmski igralec Polde Bibič je pripovedoval »Sonetni venec« s svojim sonornim glasom v vsej ljubezensko dramatični nabitosti. Kot višek večera pa je glasbeno gledališče »Gabriel« predvajalo na jazzovski način uglasbeno mojstrsko pesnitev »Sonetni venec«. Baritonist Gabriel Lipuš je potegnil vse registre svojega pevskega znanja. Na instrumentih so ga spremljali: Günter Lenart (s-sax), Karen Asatrian (piano) in Stefan Gferrer (bass). Izvedba takega projekta je gotovo edinstvena v slovenskem kulturnem prostoru. Dramaturgijo je imel na skrbi Blaž Lukan, ozvočenje in luč je oskrbel Wolfgang Lehner.

Mirko Štukelj

Prizor, ko živih še vseh 10 »zamorčkov«

SPD BILKA – MLADINSKA SKUPINA

Bilčovških Deset zamorčkov

»No, ja,« sem odgovoril znanu, ki me je po predstavi vprašal, kako vseč so mi bili »bilčovski zamorčki« pretekli petek. No, ja, pravim še danes. To pa ne pomeni, da predstavo odklanjam, da je ne spoštujem, to le pomeni, da nad njo v celoti nisem bogve kako navdušen. No, ja v tem primeru pomeni tudi, da je po eni strani vredna vse pohvale, po drugi pa tudi nekaj pripomb oz. kritike.

Naj začnem s pripombami:

- Agatha Christie je za bilčovski oder mladih pretežek odrski komad;
- Aghata Christie brez temeljite psihološke analize in tej prirejene igre ni več Aghata Christie;
- psihološko dramo oz. celo srhljivko ne morejo zaigrati

adolescenti, ki (hvalabogu) še nimajo tovrstnih življenjskih izkušenj;

- režiserka Bernarda Gašperčič bi lahko ustvarila prirejeno predstavo, pa jo je očitno zapeljal zalo bogat izvirni tekst. Skrajšati predstavo bi pomenilo več psihološke igre, kar pa si pri mladih igralcih ni mogla ali ni hotela privoščiti.

Pohvale:

- predstava je dosegla svoj namen v smislu napetosti dramaturškega loka;
- bila je spet odlična šola jezika, kar je nedvomno odlika bilčovške skupine;
- igralci, kar vsi po vrsti, so se potrudili v interpretaciji zelo zahtevnih karakternih vlog;
- uspevali so tudi v interakciji

in s tem ustvarjali vsaj minimalno napetost;

- igralsko so pokazali precejšen napredek, ki bi ga bilo potrebno v naslednjem obdobju tranzicije še razvijati. Štiri pripombe, pet pohval – rezime je pozitiven.

Krimidrama Deset zamorčkov je nastala sredi prejšnjega (tega) stoletja. Agate Christie je na istoimensko pesem napisala roman, dramatisirala pa sta ga francoza Piere Brive in Meg Villars, v slovenščino pa je tekst prevedel Jože Vozny. Deset zamorčkov že nakazuje avtoričino največjo odrsko uspešnico Mišnica, ki jo v Londonu igrajo neprekinjeno že štiri desetletja.

O vsebini ni treba govoriti, predstavo si je treba le ogledati. Aghata Christie je znana kot mojstrica kriminalk, zato je tudi razplet v tem krimiju do zadnjega neznan, a kar po vrsti se

Celovec- Božični bazar Mohorjeve ljudske šole

Za tradicionalni božični bazar so učiteljice in nekatere babice izdelovale raznovrstne ročne izdelke in okraske za adventni čas. Na ulici pred vhodom v šolo so učiteljice menjaje prodajale, v šoli pa so se srečevali starši in otroci z učitelji in ravnateljico Marico Hartmann. Šola je pred dvema tednoma izvedla tudi boljši trg za akcijo »Koroški otroci pomagajo otrokom v stiski«. Mohorjeva ljudska šola se že 10 let vključuje v to dobrodelno akcijo.

Foto: Štukelj

Jože Rovšek

PRIREDITVE

ČETRTEK, 7. 12.

- CELOVEC, Zveza-Bank
18.00 Odprtje razstave Rudija Benetika »Bele sanje«; (do 5. 1. 2001)
ŽVABEK, farna dvorana – KPD Drava, ORF
19.00 Koncert adventnih in duhovnih pesmi. Sodelujejo: MePZ Gorotan iz Šmihela, cerkveni zbor Žvabek, Oktet Suha, Pevsko-inst. skupina KPD Drava, Dvojezični otroški zbor iz Žvabeka

PETEK, 8. 12.

- CELOVEC, mestno gledališče – KKZ
19.30 Gled. predstava »Sluga dveh gospodarjev«. Gostuje: Mestno gledališče ljubljansko
ŽELEZNA KAPLA, farna dvorana – Tamburaška skupina SPD Zarja
20.00 Koncert in predstavitev zgoščenke tamburaške skupine »Tamika« iz Železne Kaple. Nastopa Oktet Suha

SOBOTA, 9. 12.

- RADIŠE, farna cerkev – SPD Radiše
19.00 Adventni koncert. Nastopajo: pevske skupine in recitatorji SPD Radiše
BILČOVŠ, pri Miklavžu
20.00 Razstava del Ivana Klariča
OBIRSKO, pri Kovaču – SPD »Valentin Polanšek«
20.00 Božičnica. Nastopajo: Duo »Albert & Pavle« in domače skupine
PLIBERK, kulturni dom – SPD Trta
20.00 Predstavitev zgoščenke »Moja ljubezen« pesmi Pavleta Kernjaka. Izvaja MoPZ Trta iz Žitare vasi
Šmihel, farna dvorana – KPD Šmihel, SPZ
20.00 Advent-electronic (koncert-event). Nastopajo: Bernhard Loibner (Dunaj), Helmut Schäfer (Gradec) in Karl Jenšac (Globasnica)

NEDELJA, 10. 12.

- SELE, farna dvorana – KPD Planina
14.00 Miklavževanje
CELOVEC, Dom glasbe (Mozartova dvorana) – MePZ Gallus
14.30 40 let MePZ Jakob Petelin Gallus. V spomin na dr. Franceta Cigana nastopa cerkveni zbor iz Črensovec
VOGRČE, farna cerkev
19.00 Adventni koncert. Nastopajo: Kvartet bratov Smrtnik, cerkveni zbor Vogrče, Šmihelski kvintet, Vokalan skupina pet in tri, sestre Katarina in Mateja Kerbitz

TOREK, 12. 12.

- CELOVEC, Tischlerjeva dvorana – Mohorjeva LŠ in SKD Celovec
15.00 Gled. predstava »Eko Eko«. Gostuje otroška skupina iz Bilčovsa

ČETRETEK, 14. 12.

- GRADEC, v klubu – KSŠŠG
20.00 Božičnica in koncert. Nastopa: Red Max

SOBOTA, 16. 12.

- ŠENTJANŽ, k & k – SPZdr
9.00 Predstavitev knjige »Ping-pong«. Avtorji: prof. Ferdinand Stefan, Nada Malle, Leni Sticker, Ketca Sticker, Marica Pörtsch in Rezika Iskra
LOČE, ljudska šola – SKD Jepa-Baško jezero
16.00 Lutkovna predstava »Sonček in kužek«. Nastopa lutkovna skupina Navihanci iz Celovca. Nastopajo še učenci glasbene šole
ROŽEK, farna cerkev – KD »Peter Markovič« in Katoliška mladina Rožek
18.30 Adventni koncert. Nastopajo: dvojezični mladinski zbor Rožek, Oktet Suha; povezava: Rezka Kanzian
RADIŠE, kulturni dom – SPD Radiše
19.00 Družabni večer
PLIBERK, mestna cerkev – VOX
19.00 Adventni koncert. Nastopajo: Pet in tri, MePZ Podjuna Pliberk, Vidrinska dekleta, VOX in mag. Ivan Olip
ŠKOCJAN, turistični center – KD Škocjan
19.00 Prizor Svetonočna legenda (S. Darina); režiserka: Breda Pugelj. Nastopajo: otroški zbor, NOMOS, cerkveni zbor
BOROVLEJE, pri Cingelcu na Trati – SPD Borovlje
19.00 Božičnica. Nastopajo: Komorni zbor SPD Borovlje in ženski kvartet Borovlje. Vabljeni vsi člani in prijatelji društva!
ŽITARA VAS, KUMST
20.00 Koncert skupine »Bališ«. Nova rock skupina se predstavlja; predskupina: zipi

NEDELJA, 17. 12.

- CELOVEC, Pastoralni center – Pastoralni center in SKD Celovec
10.30 Po maši lutkovna predstava »Kosmata žaba«. Gostuje lutkovna skupina iz Šmihela
ŠENTJAKOB, farna dvorana – Društvo upokojencev Šentjakob
14.00 Redni občni zbor in božičnica
ŠMIHEL, farna cerkev – KPD Šmihel, MePZ Gorotan
14.30 Adventno petje
ŠENTJANŽ, k & k
19.00 Advent-electronic (koncert-event). Nastopajo: Bernhard Loibner (Dunaj), Helmut Schäfer (Gradec) in Karl Jenšac (Globasnica)

ČETRTEK, 21. 12.

- CELOVEC, Dom glasbe, velika dvorana
19.00 Bachov Božični oratorij. Nastopajo: MePZ SPD Danica in zbor koroških madrigalistov

PETEK, 22. 12.

- CELOVEC, Dom glasbe, velika dvorana
19.00 Ponovitev Bachovega Božičnega oratorija. Nastopajo: MePZ SPD Danica in zbor koroških madrigalistov

TOREK, 26. 12.

- PLIBERK, kulturni dom
20.00 Ples Podjune. Za ples igra trio Korenika

SLOVENSKI VESTNIK čestita

PRAZNUJEJO! Marta in Maks Hafner na Klopcah pri Škofičah – 50. obletnico skupnega življenja; **Katarina Rudolf** iz Vidre vasi – 70. rojstni dan; in god; **Kristl Dovjak** iz Sel – 50. rojstni dan; **Mici Kropfitsch** iz Šmarjete pri Kotmari vasi – rojstni dan; **Marija Piroutz** iz Jeriš – rojstni dan in god; **Lizi Piskernik** s Šajde – rojstni dan; **Andrej Schüttelkopf** iz Velike vasi pri Šentjakobu – osebni praznik; **Marija Trampusch** z Breznice pri Šentjakobu – 60. rojstni dan in god; **Pavla Kulterer** iz Rakol pri Tinjah – rojstni dan; **Štefka Visočnik** iz Nonče vasi – rojstni dan; **Marija Kuhar** iz Črgovič – rojstni dan; **Štefka Kert** z Letine – 70. rojstni dan; **Herman Rohrmeister** iz Lovank – rojstni dan; **Marija Jernej** iz Sel pri Škocijanu – rojstni dan; **Beti Habernik** iz Gorič – 75. rojstni dan; **Andrej Hribar** iz Kort – 81. rojstni dan; **Franc Gabriel** iz Leš – rojstni dan; **Majki Šikoronja** iz Semislavč – rojstni dan; **Danilo Prušnik** iz Trettram – okroglo obletnico; **Hanzi Kežar ml.** iz Horc – rojstni dan; **Berti Kaiser** z Žoprač – rojstni dan; **mag. Rupert Gasser** iz Bilčovsa – rojstni dan; **Krista Demšar** iz Breške vasi – rojstni dan; **Marko Kapun** iz Konovec – rojstni dan; **Veronika Kušej** iz Šmihela – rojstni dan; **Hanzi Ogris** iz Branče vasi – rojstni dan; **Mira Oraže** iz Sel – 58. rojstni dan; **Franci Smrtnik** iz Kort – 39. rojstni dan; akademski slikar **Valentin Oman** iz Bekštanja – 65. rojstni dan; pater **Bertrand Kotnik** iz Celovca – rojstni dan; **Toni Isopp** iz Gorinčič – rojstni dan; **Franc Metschina** z Reke – rojstni dan; **Olga Trodt** iz Ščedma – rojstni dan;

Slovenski vestnik čestita!

Za posredovanje imen slavljenk in slavljenecv se zahvaljujemo predvsem slovenskemu oddelku ORF v Celovcu!

Dr. Dušan Schlapper – kirurg

sporoča, da je njegova privatna ordinacija odslej v Celovcu na Radetzkystrasse 20 (Ilekarna Kreuzbergel).
Odprta je ob četrtkih od 18. ure dalje ter po dogovoru.
Tel. št. 0543 / 509 520-99 ali pa mobilni telefon 0664 / 141 10 10.

ČESTITKA

MAG. LORENC KREUTZ iz Borovelj je pred nedavnim opravil zaprisego za davčnega svetovalca. Sodelavcu mednarodnega zavoda za davčne zadeve želimo vse najboljše pri delu!

Slovenski vestnik – usmerjenost lista seštevek mnenj izdajatelja in urednikov s posebnim poudarkom na narodnopolitičnem interesu. SV prejema podpore iz sredstev za pospeševanje narodnih manjšin.

tel. 0463/51 43 00-0 • faks -71

UREDNIKA
Sonja Wakounig (-50)
Tajništvo Urška Brumnik (-14)
Naročniška služba Milka Kokot (-40)
Prireditve Andrea Metschina (-22)
IZDAJATELJ IN ZALOŽNIK
Zveza slovenskih organizacij na Koroškem
TISK
Založniška in tiskarska družba z o. j. DRAVA
tel. 0463/50 566
VSI
Tarviser Straže 16, A-9020 Klagenfurt/Celovec

RADIO KOROŠKA

SLOVENSKE ODDAJE – teletext 299

ČE 7. 12. ■ 18.10 Rož – Podjuna – Zilja

PE 8. 12. ■ 6.08 Dobro jutro, Koroška / Guten Morgen, Kärnten! / Duhovna misel 18.00 Praznična

SO 9. 12. ■ 18.10 Od pesmi do pesmi – ...

NE 10. 12. ■ 6.08 Dobro jutro, Koroška / Guten Morgen, Kärnten! 18.00 Glasbena

PO 11. 12. ■ 18.10 Kratki stik

TO 12. 12. ■ 18.10 Otroški spored

SR 13. 12. ■ 18.10 Glasbena mavrica 21.04 Večerni spored

DOBER DAN, KOROŠKA

NE 10. 12. ■ 13.30 ORF 2 • Po Prešernu o Prešernu: Zanimiv projekt koroških umetnikov ob 200. rojstnem dnevu orjaka slovenskega pesništva. • »Koroške pravljice«: Niko Kupper je izdal svoj prvenec. • Strugarska delavnica FRAN – maloobrtiško podjetje v Šmihelu za umetniško oblikovane lesene predmete na ročni stružnici odpira svoja vrata. • Matjaž Kralj: Desetletja zvezda med scenografi se sedaj predstavlja kot slikar. • Koncert v dobrodelni namen: V farni cerkvi v Žvabeku so zazvene adventne in duhovne pesmi domačih zborov in skupin.

PO 11. 12. ■ 3.40 ORF 2, 16.00 TV SLO1 (Pon.)

RADIO KOROTAN

na frekvencah 105.5, 106.8 in 100.9

PO-PE ■ 6.00 Dobro jutro, sonce 8.00 Viža 8.30 Živa 14.00 Viža 14.30 Korotanov zimzelen 15.00 Kratek stik 16.30 KoroDan (KORO-žurnal 17.15–17.30)

SO ■ 7.00 Domača budilka 8.30 Korotanov mozaik 14.00 Južni veter 16.00 Smrklja

NE ■ 6.30 Sedem pred sedmo 7.00 Domača budilka 8.00 Otroški vrtljak 8.30 Zajtrk s profilom 14.00 Iz zlate dvorane 15.00 Zborovska 15.30 Čestitamo in pozdravljamo 17.30 Šport in kratke vesti

RADIO AGORA 105,5

Tel. 0463/418 666 Faks: 418 666 99
e-mail: agora@magnet.at

PE 9. 12. ■ 10.00 Kalejdoskop 11.00 BBC News 12.00 Poročila 12.07 Divan 13.00 Digitalizacija ljudske zavesti 18.00 Glasba 18.45 Poročila 19.00 Proud to be loud 20.00 BBC News 20.06 Music for the masses 23.00 The rest of the day 24.00 Tamera (pon.) 1.00 Soundtrack tedna

SO 10. 12. ■ Forum: Simpozij v Osojah – Bazon Brok 11.00 BBC News 11.06 Glasba 12.00 Poročila 12.07 Divan 13.00 Svet je vas 18.00 Glasba 18.45 Poročila 19.00 Glasba 20.00 BBC News 20.06 Yugo-Rock 23.00 Sista

NE 11. 12. ■ 10.00 Evropa v enem tednu 10.30 Glasba 11.00 Literarna kavarna 12.00 Poročila 12.07 Divan 12.30 Special: Glas od gore in iz dole: V pogovoru Mihi in Emi Mischkulnig in Bilčovsa 18.00 Glasba 18.45 Poročila 19.00 Club Karate 20.00 BBC News 20.06 Sunday Loops 22.00 For those about to rock 24.00 Glasba

PO 12. 12. ■ 10.00 Kalejdoskop 11.00 BBC News 12.00 Poročila 12.07 Divan 13.00 Druga glasba: Slovenski interpreti 18.00 Glasba 18.45 Poročila 19.00 Digitalizacija ljudske zavesti 20.00 BBC News 20.06 Take the Jazz Train 22.00 Svet je vas (pon.) 23.00 Glasba 24.00 Forum: Simpozij v Osojah

TO 13. 12. ■ 10.00 Kalejdoskop 11.00 BBC News 11.06 Glasba 12.00 Poročila 12.07 Divan 13.00 Context XXI 18.00 Glasba 18.45 Poročila 19.00 Kakkoi 20.00 BBC News 20.06 Noche Latina 21.00 Glasba 21.30 Planet music 22.00 Literarna kavarna (pon.) 23.00 Nachtfalter 24.00 Glasba

SR 14. 12. ■ 10.00 Kalejdoskop 11.00 BBC News 11.15 Voz latina 12.00 Poročila 12.07 Divan 13.00 Druga glasba: Jazz 18.00 Glasba 18.45 Poročila 19.00 Mediterraneo 20.00 BBC News 20.06 Ruff Radio 22.00 Mad Force 24.00 Special: Evropa od spodaj (pon.) 1.00 Glasba

ČE 15. 12. ■ 10.00 Kalejdoskop 11.00 BBC News 11.06 Glasba 12.00 Poročila 12.07 Divan 13.00 Ta mera 18.00 Glasba 18.45 Poročila 19.00 Yesterday & Today 20.00 BBC News 20.06 Freak Show 21.00 Glasba 22.00 Club Karate 23.00 Glasba

MARIJA NA ZILJI

Slovo od Dietmarja Scharwitzla

V soboto, 2. decembra 2000, smo pri Mariji na Zilji imeli veličasten, toda zelo žalosten pogreb, katerega se je udeležilo mnogo vaščanov, znancev iz okolice Baškega jezera ter športnikov iz cele Koroške. Vsi so se hoteli posloviti od 22-letnega Dietmarja Scharwitzla, ki je 11. 11. 2000 umrl v nesreči v Kaprunu grozne smrti. Cerkveni pevci iz sosednje fare Šmiklavž ob Dravi pod vodstvom mlade mag. Sigrid Schleicher so mu lepo zapeli med mašo zadušnico. Domači župnik Richard Kogler je skupaj s sosednjim župnikom Jurijem Buchom opravil pogrebne obrede. Jurij Buch je v pridigi našel v srce segajoče tolažilne besede.

Pokojni Dietmar Scharwitzl je izhajal iz zavedne Kranjčeve družine v Prosavičah, ki sodijo pod župnijo Marija na Zilji. Njegov sorodnik, znani

advokat dr. Matko Scharwitzl, je bil leta 1946 na Dunaju odgovorni urednik Slovenskega vestnika, stari oče Gregor Scharwitzl pa je bil neustrašen borec za pravice koroških Slovencev. Med drugim je bil po prvi svetovni vojni predsednik Posojilnice in hranilnice pri Mariji na Zilji, ki jo je ustanovil Franc Ksaver Meško. Njen sedež je bil pri

Kranjcu v Prosavičah, kjer kot nema priča še vedno stoji stari trezor. Pokojni Dietmar se je zavzemal za domače zastopstvo v posojilnici.

Pokojni Dietmar se je izučil za trgovca, nastavljen je bil pri znani športni trgovini. V poklicu je s ponosom uporabljal svojo materinščino in bil izredno priljubljen pri kupcih iz Slovenije.

Svoj poklic je združil s svojim konjičkom, to je z zimskim športom. Med drugim je bil sodnik za točkovanje pri snovboardarskih tekmah. Na dan svoje smrti je bil z dvema kolegoma, med njimi tudi sin znane protestanske družine Sakrausky, na poti na tekmovalno na Kitzsteinhornu nad Kaprunom. Od tod se ni več vrnil. Dragega Dietmarja bomo ohranili v trajnem spominu. Svojem izrekamo naše globoko sožalje.

Številno občinstvo ob odprtju razstave

ŠENTJANŽ – K & K

Razstava okusa in spretnosti

Povabilu Zveze slovenskih žena so se s svojimi izdelki odzvale štiri domače umetnice. Tako je v Kulturnem in komunikacijskem centru v Šentjanžu nastala lepa, zanimiva razstava. Raznolike predmete so umetnice znale na posameznih panojih medsebojno izredno lepo povezati in ustvariti predpraznično vzdušje.

Številni obiskovalci so pri otvoritvi pretekli teden lahko občudovali izdelke iz klobučevine, keramike, Tiffany in čipke.

Maja Millionig-Kupper iz Svetne vasi se že približno osem let ukvarja s klekljanjem. Preden je začela z izdelovanjem čipk, se je že ukvarjala z različnimi tehnikami ročnega dela, za katerega se je navdušila že pri pouku na slovenski gimnaziji. Obiskala

je več tečajev za kreativno klekljanje.

Traudi Lipuš iz Celovca se je s keramiko začela ukvarjati na celovski pedagoški akade-

miji ob študiju tehnično-ročnega dela. Gline je mogoče oblikovati in vanjo vlagati svojo fantazijo, pravi umetnica, ki se je tokrat predstavila z nakitom.

Domiselne figurice ravno o pravem času

Pismi bralcev

Hansu Stetschnigu!

12. novembra smo v časopisu »Die Kleine Zeitung« prebrali pismo bralca, ki ga je podpisal Hans Stetschnig iz Galicije. Zavzel je stališče do oddaje ORF – Heimat dne 3. 11. 2000.

V tem pismu kritično obravnava izjavo Horsta Friedricha Mayerja, da smo se partizani borili tudi za osvoboditev Avstrije. Pisec osporava, da smo se koroški partizani borili za osvoboditev Avstrije in celo o nas piše kot o razbojnikih, ki smo ropali, morili ...

Gospodu Hansu Stetschnigu teh grobih žalitev ne moremo zameriti, saj ni mogel nikjer spoznati zgodovine, ne v šoli in ne v avstrijskih medijih, zakaj smo se koroški partizani uprli. Navaja, da je vedno imel dober odnos do Slovencev, kar pa ni verjetno. Naj ga le vprašam, kdo je bil Zellenleiter v Apačah v času Hitlerjevega terorja, kdo je s pištolo letal za dvema kurirjema in na svojo roko opravljal preiskave po hišah. Izgleda, da je Stetschnig pozabil tista imena, ki so izdajali partizanski upor in na svojo roko lovili kurirske patrulje.

Zakaj smo se koroški Slovenci uprli?

1) Ker so Hitler in koroški nacisti začeli izseljevati slovenske družine, medtem ko so sinovi teh družin držali glave za nemški fašizem na raznih frontah.

Ko so se pojavili prvi partizani, se je prenehalo načrtno izseljevanje. 2) Hitlerjevi hlapci so pobili Hojnjkove, Karlutove najemnike, Spitzbauerjeve na Lomu (Šentvid v Podjuni) Mičijeve, Peršmanove itd, 13 koroških Slovencev pa so nacisti 29. aprila 1943 obglavili na Dunaju.

3) Hitlerjanci so v izseljenstvo odgnali skoraj 1.500 ljudi, v boju s hitlerjanci je na Koroškem padlo 600 partizanov.

4) Nemški in avstrijski fašizem je pomoril 27.000 ljudi, ki so bili zvesti Avstriji. Isti režim je kriv, da je življenje izgubilo 274.000 Avstrijcev, ki niso vsi prostovoljno vstopili v osvajalno vojsko Hitlerja.

Tisti, ki niso mogli ali hoteli zvedeti o krivcih v drugi svetovni vojni, naj si sedaj, ko je tudi avstrijska televizija začela predvajati filme o holokavstu, te filme ogledajo in si nato sami ustvarijo svoja lastna mnenja.

Inž. Peter Kuchar, predsednik Zveze koroških partizanov

Je, kar je!

(SV o »psihosocialni drami na Radišah«)

Prizori iz igre »Lidija« ali »Zakaj si streljala?«: Otrok, ki ga starši ne sprejmejo takega, kakršen je; mla-

dostnik, ki ga vrstniki ne sprejmejo takega, kakršen je; zakonec, ki ga partner ne sprejme takega, kakršen je. To so zarodki žalosti, trpljenja, obupa, nesreče, ki se razraste v katastrofo. – Poročevalec pa vsebine igre ni sprejel takšne, kakršna je.

Drama, ali kar koli že je, ne nudi nikakega »poduka« z vzgojiteljsko dvignjenim kazalcem odraslega. So pa v njej nanizani prizori človeških odnosov, ki so gledalcu povsem znani. Izkušnja je preprosta in prepričljiva nauk, ki ga nudi življenje samo.

»Družbeni problem«, »položaj mladih v potrošniški družbi«, »globalni smisel t. i. civilizirane družbe«, »perfidno ukoravanje mlade duše«, »tretji svet«, »izkoriščevalska multinacionalna potrošniška družba«, pa še »fizično uničevanje milijonov mladih ljudi« – vse to bi pisec rad naložil ubogi »Lidiji«. Še več: V njej bi rad našel celo našo narodno bol in ugaslo borbenost, ko se ozira na »probleme naše narodne skupnosti«, »strahovit upad njenih pripadnikov«, »cagavost in neodločnost«, »tragičen umik številnih protifašističnih borcev in naših izseljencev iz narodnega življenja«, na »prikrivanje resnice in žalostnih izkušenj«, na »razglasitev za domovini nezveste, za izdajalce republike zaradi protifašističnega upora«. Lidija je vsaj sprožila pištolo, naši ljudje pa ... Pa še neke »psihološke prefinjenosti« in »brušenja« besedila bi bilo treba, meni kritik.

Čemu toliko moraliziranja in ideologiziranja? Erich Fried ponuja zelo preprost odgovor: »Es ist, was es ist.«

Občudujem prizadevno skupino mladih na Radišah z genialno režiserko Alenko Hain vred. Njihove glave še niso omotične od umetniško-izpovedne dovršenosti, ki jo pričakuje Vestnikov poročevalec od bogve kako učene »psihosocialne drame«. Vseeno so sestavili globoko besedilo in ga pretresljivo prepričano podali. Zadosti je, če te med gledanjem shrlljivih prizorov spreleti mrzla zona in se prestrašiš, ker v kakem odtenku najdeš celo samega sebe.

Joža, tako si bil zazrt v visoke cilje, da dogajanja na odru nisi videl. To se ti zlepa ne zgodi, kajti slej ko prej si eden redkih resničnih poznavalcev koroško-slovenskih odskih prizadevanj. Povsem se pa ujemava v zaključku: Predstavo naj bi si ogledalo kar se da mnogo mlajših in starejših ljudi.

Tomaž Ogris, Tuce

Dragi Tomaž, prisrčna ti hvala za dopolnitev mojega poročila o tej res zanimivi predstavi.

Jože Rovšek

Rozi Hafner iz Šentjanža se je s klobučevino kot izraznim materialom začela intenzivno ukvarjati leta 1994. Na razstavi se je poleg slik in drugih predmetov predstavila s skupino parkeljniov in Miklavža z dekle.

Martina Traunik iz Miklavčevega se je pred tremi leti začela ukvarjati s tehniko Tiffany. Iz pisanega stekla izdeluje ogledala, ure, križe in druge dekorativ-

ne predmete. Po tečaju v Tinjah se je razvijala samostojno.

Tamburaška skupina TAMIKKA, SPD »Zarja« iz Železne Kaple, je s svojim nastopom kulturno oplešala otvoritev razstave.

Vsem štirim domačinkam iskreno čestitamo k uspeli razstavi, ki bo odprta do 17. 12. 2000. Večina razstavljenih predmetov je tudi naprodaj.

ODBOJKA

Požrtvovalni tekmi – poraz in zmaga

Ženska ekipa SK Zadruga Aich/Dob je v drugi zvezni ligi pretekli konec tedna kar dvakrat igrala na domačih tleh. V soboto je nastopila proti UWW Dunaj in nesrečno podlegla z 2 : 3. Vsi nizi so bili izredno napeti, prvega so Dobljanke dobile tesno s 25 : 22. Zelo visoke igralko z Dunaja so drugi niz priče izredno močno in ga tesno dobile s 25 : 22. Dobljanke so se požrtvovalno borile in žal izgubile tretji niz prav tako s 25 : 22. Odločilni četrti niz so domačinke dobile prepričljivo s 25 : 16. Upanje na zmago je spet zaživelo. Peti niz je bil izredno napet, toda koncentrirane in bolj pripravljene Dunajčanke so tesno zmagale s 15 : 12.

V nedeljo je bilo v gosteh drugouvrščeno moštvo Südstadt. Kar gotovo nihče ni pričakoval, se je zgodilo. Dobljanke so po petih nizih zapustile dvorano kot zmagovalke – 3 : 2. M. Š.

Visoke Dunajčanke (temni dres) so točkovale ob mreži

Foto: Štukej

ODBOJKA

Napeto in borbena – toda poraz z 1 : 3

Samo teden po CEV turnirju v Wolfsbergu so Dobljani preteklo soboto gostili VT Tirol, ki zaseda na lestvici drugo mesto. Srečanje je obetalo napeto tekmo in tako je tudi bilo. V prvem nizu so domačini zaigrali zelo napadalno in neutrašeno ter šli zaslužen v vodstvo. Tirolci so bili zelo nervozni in pokazali respekt pred Dobljani, ki so se napram pretekli sezoni zelo stopnjevali na celi liniji. Niz je bil napet, vodstvo se je menjalo in domačini so tesno zmagali s 25 : 23. V drugem nizu so se profesionalci iz Tirolske ujeli in s kompaktno in dosledno igro

Trener Dobljanov Vladimir Pridal (temna majica) ni bil popolnoma zadovoljen s svojimi igralci

Foto: Štukej

izenačili (25 : 20). Dobljani niso klonili in so strnili vse moči, toda hektika in osebne napake so Tirolci hladnokrvno izkoristili in dobili tudi tretji niz s 25 : 21. V odločilnem četrtm nizu so Dobljani spet šli v vodstvo in se hrabro borili. Toda izredno močni in izkušeni igralci

Tirola so niz zaslužen odločili v svoj prid s 25 : 19.

V nedeljo so Dobljani premagali v pokalnem tekmovanju moštvo iz Gradca s 3 : 1 in se kvalificirali za osminski finale. SK Zadruga Aich/Dob bo nastopil v naslednji rundi proti Feldkirchu. M. Š.

ŠPORTNE VESTI

Košarka: Čas za regeneracijo

Zadnja tekma šolarske ekipe pred daljšo pavzo se je spet končala s porazom, tokrat proti WSG Radentheimu s 30 : 60 (16 : 26). Viden pa je bil napredek v igri, tako da je v drugem kolu pričakovati prve uspehe ekipe.

Mladinska ekipa je v tem osnovnem delu prvenstva dobila vse tekme in je s tem na najboljši poti do naslova koroškega prvaka. Tudi razlika v točkah je impozantna, glasi se 404 : 230!

Juniorji KOŠ-a so zmagali štirikrat, trikrat pa so zapustili igrišče poraženi. Enako kot pri mladincih pa je tudi pri junior-

jih dosegel največ točk Jasmin Trifunović.

Sedmerboj južnokoroških vasi: Četrti tekmovalni dan v Selah preložen na 6. januar 2001!

Četrta tekma 2. Super-Trim-Sedmerboja južnokoroških vasi 2000/2001 Slovenske športne zveze, ki je bila predvidena 8. decembra 2000 v Selah, je zaradi pomanjkanja snega preložena na soboto, 6. januarja 2001 ob 12.00, prav tako v Selah (pri Kristanu oz. pri Pušclcu)!

Po treh tekmovanjih vodi z dvema zmagama in enim drugim mestom Železna Kapla pred Bilčovsom in Šentprimozem.

Panoge 4. tekmovalnega dneva: 6. januarja 2001, 12.00, v Selah :

- smučarski tek – 4,5 kilometra (ženske)
- veleslalom (moški)
- spretnostna vožnja na snegu (fantje in dekleta)

Prireditelj: DSG Sele (Igor Roblek); organizator: SSZ

Informacije o sedmerboju lahko odpokličete na internet-strane ORF-a (<http://www.volksguppen.orf.at>) oz. Slovenske športne zveze (<http://members.magnet.at/ssz/>).

Kolesarjenje:
Priprave s polno paro

Peter »Paco« Wrolich se s polno paro pripravlja na novo sezono. Po taboru za trening januarja na Mallorci se bo nova ekipa javno predstavila, nato pa že sledi prva dirka v Maleziji.

T. G.

ŠPORT V SLOVENIJI

Nogomet:
Mariborčani
(vsaj) jesenski
podprvaki

Nogometaši Maribora Pivovarne Laško so v preloženih tekmi 4. igralnega dne v ligi Si.mobil z 2 : 0 v gosteh premagali ekipo HiT Gorice in tako osvojili simbolični naslov jesenskega podprvaka. Oba zadetka za vijoličaste je dosegel madžarski napadalec Barnabas Sztipanovics, ki je Mariborčane okrepil pred slabim mesecem dni. Ob Mariborčanih bodo v nadaljevanju prvenstva resni tekmeči za naslov prvaka še nogometaši ljubljanske Olimpije, medtem ko se bo najmanj šest ekip borilo za vsaj deseto mesto, ki še zagotavlja obstanek v najelitnejši slovenski nogometni ligi.

Stanje po jesenskem delu lige Si.mobil: Olimpija 36 točk, Maribor 34, HiT Gorica 30, Dravograd 28, Rudar (Velenje) 27, CMC Publikum 25, Primorje in Korotan po 21, Mura, Koper in Tabor (Sežana) po 20, Domžale 17.

Pari 19. igralnega dne, 4. marca 2001: Domžale – HiT Gorica, Publikum – Korotan, Maribor – Tabor, Koper – Mura, Primorje – Rudar, Dravograd – Olimpija.

Rokomet: Celjani še naprej neporaženi

Rokometaši Celja Pivovarne Laško ostajajo v evropski ligi prvakov še naprej neporaženi. V četrti tekmi so še četrtič zmagali, saj so v Göteborgu premagali švedskega prvaka Redbergslids z 29 : 24. Več težav imajo v močnem slovenskem prvenstvu, kjer so doma le remizirali proti Mobitelu Prule '67, prvemu konkurentu v boju za slovenskega prvaka, v zadnji tekmi pa tesno s 24 : 23 v gosteh prema-

gali trboveljski Rudar, sicer novince v slovenski ligi.

Omeniti velja še uspešen nastop slovenskih reprezentantk, ki so v kvalifikacijah za svetovno prvenstvo prihodnje leto 2001 dvakrat v gosteh premagale Islandijo. Prvič s 24 : 12 in na drugi tekmi še s 27 : 17 ter se z lahkoto uvrstile v drugi krog kvalifikacij.

Smučanje, svetovni pokali:
odlični start slovenskih
biatloncev

Slovenski biatlonci so v italijanski Anterselvi odlično pričeli letošnji svetovni pokal. Tomas Globočnik je na 20 km osvojil četrto mesto, Janez Ožbolt pa je bil enajsti. V sprintu na 10 km je bil Globočnik enajsti (v skupnem seštevku svetovnega pokala je trenutno celo na tretjem mestu!), Ožbolt 19., do točk pa sta prišla še Janez Marič (20.) in Marko Dolenc (23.). Moška štafeta je bila med devetnajstimi ekipami solidna osma, nekaj časa so celo vodili, a je v zadnji predaji Dolenc preslabo streljal in tudi tekel, da bi se lahko Slovenci uvrstili še kakšno mesto višje. Med dekleti sta se med dobitnici točk »pririnjili« Andreja Grašič (18. in 27.) ter Tadeja Brankovič (24.).

Smučarji skakalci so v Kuopiju nastopili še na dveh tekmah svetovnega pokala. Jure Radelj je sedmemu mestu dodal še šesto in dvanajsto mesto in je po treh tekmah v skupnem seštevku na odličnem petem mestu, od Slovencev je za 16. in 26. mesto točke osvojil le še Damjan Fras.

Alpski smučarji so tekmovali v Laku Louisu in Beaver Creeku v hitrih disciplinah. Posebej se je izkazala Vrhničanka Mojca Suhadolc, ki je na smukih osvojila šesto in deveto mesto, v superveleslalomu pa je bila celo peta. Uspeh je z devetim mestom na drugem smuku dopolnila Špela Bračun.

D. T.

ŠAHOVSKI OREH št. 136

Silvo Kovač

Problem A. Galjaeva / mat v treh potezah

Črni kralj se je znašel patiran v kotu šahovnice, saj mu bele figure ne dovoljujejo promocije črnih kmetov na drugi vrsti. Kako izbežati črnega kralja na čistino pod udar belih figur in ga matirati v treh potezah, je pri trenju oreha-pro-

blema zahteva avtorja. Pri pravilni rešitvi boste spoznali učinkovito sodelovanje vseh treh belih figur!

Rešitev št. 135

Že prva poteza belega 1.Dg7:++ napoveduje žrtveni ples belih figur. K zmagi je vodila tudi varianta: 1.Df8:++ Lf8: 2.Tf8:++ Kg7 3.Sce6+ Kh6 4.Sf7+ Kh5 5.g4+ in beli lahko vzame črno damo, saj ima beli kralj »ventilček« na polju g2. Sedaj pa na 1...Kg7: sledi 2.Sce6+ Se6: (2...Kg8 ali Kh8 3.Tf8: mat) 3.Se6:++ Kh6 4.Th4 mat. Zelo redka, vendar lepa matna slika s trdnjavo in skakačem!

